

ERDÉLYI GAZDA

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET

Megjelenik minden kedden egy iven és az egyleti tagoknak ingyen küldetik meg.

Nem tagok egész évre 2 frttal fizethetnek elő, féléves előfizetés el nem fogadtatik.

HIVATALOS

KÖZLÖNYE.

Pénz- és értékküldemények az

ERDÉLYI GAZDA KIADÓ-HIVATALÁHOZ,

a lap szellemi részét illető közlemények az

ERDÉLYI GAZDA SZERKESZTŐSÉGÉHEZ

ozimzendők.

A hirdetői díjszabályzatról a kiadó hivatal ad felvilágosítást.

Szerkesztő bizottság: elnök **Dr. Berde Áron**; **Girsik János**, **Szabó Sámuel**, **Vörös Sándor**, felelős szerkesztő: **Gamauf Vilmos**.

Tartalom: Kiállítási levelek. — Az erdélyi gazdasági egyesület kulturatlasza. — Az erdélyi veres bor és az erdélyi körte. Zeyk József. — Méhészeti estélyek. Szentgyörgyi Lajos. — Egy veleg: Értesítés. Felhívás. Értesítés. Jelentés a mezőgazd. állapotról. Második tavasi virágkiállítás A fának repedezése. — Üzleti heti szemle. — Piaczi árak. — Hirdetések.

Kiállítási levelek.

II.

(G. V.) Az erdélyi gazdasági egyesület gyűjteményét részint a „fennálló szabályzatok” értelmében, részint a mérnöki hivatal „tévedése” folytán egy központi helyre koncentrálni nem lehetett; hanem öt részletben kellett azt kisebb-nagyobb távolságban elhelyezni s ha mindennek daczára a collectió még is számot tesz és — mint mondják — elsőrangú helyet foglal el, úgy ez a siker legfényesebb bizonyítékát szolgáltatja.

A főállvány a mezőgazdasági csarnok kellős közepén, a főbejárattal szemben van felállítva; előtte nagyobb szabad tér nyílik szép disznóvénny csoporttal, mely a király mellszobrát veszi körül. Az alak négyzetes majestem nem négyzet; elgömbölyített sarkakkal, két arcvonala közül az egyik a fő-, a másik a mellékutra rug; tehát az egész csarnokban a legelőnyösebb elhelyezéssel bír. Az állvány maga egy barnapiros talapzaton emelkedő lépcsőzetes asztal, két szemben álló iveretes diszkapuval és 8 szabadon álló, vázákkal koronázott oszloppal, miglen két-két váza a kapukat díszíti; az egész alkotmányunk természetesen sárga faszínű kellemesen üt el a sok feketébe öltözött szomszédjától. A kapuk felett az utak felé nézve repkényfűzér- és zászló-legyezőbe foglalva egyesületünk czimere, miglen az alsóbb iveretekben, szintén repkényfűzérrel koszorúzva, az egyleti terület 15 megyéjének és Kolozsvár városának czimere találtak helyet; a boltozat közepéről gróf Lázár Jenő díszes arató koszorú csüngnek le. Az egyleti cég a kapuzaton kívül és

belül nagy betűkkel van feltüntetve: magyar, francia és német nyelven; a kapuk alatt bejárás nyílik és a befelé is lépcsőzetes asztalállvány üresen hagyott közepén egyesületünk képviselőjének, titkár Gamauf Vilmosnak íróasztala foglal helyet. A vázákból báró Bánffy Ádám díszfenyői magasodnak ki, a nagyobb fák a kapuzat oszlopai közötti rést veszik igénybe. A lépcsőzetes asztal faragott lábakon áll, lapja és fokai aranyos szegekkel lefoglalt olajbogyó színű posztóval vannak bevonva: a három szín, u. m. barnapiros, sárga és zöld a legkellemesebb és legizlésebb öszhangot adja s ez egyik oka annak, hogy állványunk már külsejével is oly kedvezően hat.

A termékek elhelyezéséről és felszereléséről a következő részleteket adhatjuk: az üvegek mind egyformák; sima, magas henger, hegyes gombban végződő fedéllel, minden egyes üvegben kártyapapírra nyomtatott etikett, mely a kiállító nevét és lakását sorolja fel, valamint azt, hogy mely gazdasági egyesületnek tagja. Ezután következik a termés neve, talajminőség, évi vetés, múlt évi termés és a suly; — mindez három nyelven: magyarul, francziául és németül. Az idegenek különös hálával fogadják ezen intézkedést, mert a feliratokat illetőleg velük még eddig nem igen gondoltak; pedig — nem megrovásképpen hozzuk fel, csak tényt constatálunk — a magyar nyelv kisebb körre mellett kiállításunk hatásának egy nagy része maradna el, ha e bajon még utólag segítve nem lesz; mert hiszen Európának akarjuk megmutatni, hogy mit tudunk? mit akarunk? Európa pedig — nem tud magyarul!!!

A termékek berendezése akként történt, hogy minden gabonaféléhez az őt megillető kulturatlasz lett beosztva, így a búzához a búzatermelés térképe, a rozshoz a rozsmappája; azonkívül egy-egy általános érdekű atlasz, például a népesség, szántó stb. Így a 20 lapból álló érdekes gyűjtemény a legcél szerűbben van beosztva és megillető terménye által mintegy természetesen illusztrációt nyer. Azonkívül néhány kisebb aratókoszoru és kévekötege szakítja meg az üvegek egyhanguságát,

mi által a „patkaszerű“ benyomás, a mennyire csak lehet, kerülve van.

Az állvány déli frontjának lépcsőit az őszi buza foglalja el, összesen 91 minta, közöttük sok igen szép és sulyos termés; ettől jobbra 26 üveg tavaszi buza, szintén jó minőségű; miglen balra komló, bükköny és takarmány minta — összesen 15 szám — van felállítva. A buza háta megett befelé hüvelyeseink és néhány pityókaféle (38 minta) szintén kiváló; ellenben az árpával (36 üveg) nincs mit dicsekedni; valamint zabuk is (41 üveg) átlagban a középszerűség színvonalán marad. A rozs inkább kielégítő s 48 mintával szerepel; különfélénk (repcze, len, kender, mák stb. 23 üveg) nem nagy jelentőséggel bírnak; de a törökbuzagyütemény (62 szám) igen szépek mondható. Az egy-kiadványa: Erdélyi Gazda 16 folyama és külön szakmunkák az állvány belső oldalain; künn pedig 4 albumban dr. Wolff Gyula páratlan szőlőlevél gyüteménye foglal helyet, mely 205 lapot számlál; itt van ideig-óráig a friss gyümölcs is, melyet legközelebb erdélyi őszalmáinknak magyarázó szöveggel keretezett képei fogják felváltani, a legfelsőbb fokot pedig a befőtt tölti ki; alatta a szőlészeti térkép néhány horos üveggel van körülveve; mindebből láthatólag a főállvány felszerelése eléggé változatos és tetszelős.

A főállvány déli oldalával szemben egy nagy asztal gyapjubundáinkat mutatja be csinos, üvegezett fekete kék szekrényekben; itt is a statistika három nyelven gondosan ki van dolgozva s a kék szalaggal átkötött bundákhoz illesztve. Feltűnést kelt azon két fekete báránypár, melyet Báró Bánffy Ernő küldött. Az asztalból kiemelkedő deszkafalat az egyleti szőlő és köztelek tervei, valamint a Dr. Wolff-féle szőlőlevél herbarium erdélyrészi fajtái borítják; mindezek felett az egyletnek czéje pompázik. Két oldalt falkolai kezelésünket óhajtottuk bemutatni s e czélra a vadoncokat és nemes csemetéket még a múlt ősszel kiszedettük; de egy különben igen buzgó csoportbiztos azokat — ismét „tévedésből“ — minden megbízás nélkül a szabadba ültette! A fácskák ugyan hajtani kezdték, de csak nagy kínosan, úgy, hogy helyükről eltávolítani kellett.

Méhészeti tárgyaink egyrészt hely szűke miatt, másrészt a nagyobb egyöntetűség kedvéért az országos méhész-egylet-höz lettek csatolva, hol szakma szerint rendezve, az összehasonlítás a versenyzők között inkább meg van könnyítve. A méhészeti kiállítás élen Göndöcs Benedek, Kriesch János és Dömötör László állanak; kik hangyaszorgalommal gyűjtötték össze a kiállítványokat és a lelkes magyarázatokban, tanúságos felvilágosításokban soha ki nem fáradoznak.

A méhészeti és a főállvány között mintegy féluton szintén faszabott és étagerszerű nagy asztalon báró Bánffy Ádám válaszati birtoka és kertészete van képviselve. A gazdag gyütemény vagy másfél száz pityókafajt mutat, mely nem annyira kiváló fejlettsége mint csodálatos épsége miatt tűnik fel; azonkívül számos terményt, részint magban, részint gumóban; végre mintegy százféle konyhakerti magot láttunk, mely kicsi üvegecskébe van betöltve, miglen a pityóka a már ismert egyleti fatányérokon foglal helyet.

Az egyleti borcollectiót a borsarnokban, — egy egé-

szén külön épületben — találjuk, itt is „tévedésből“ az engedélyezett 30 m² szabad tér helyett alig fél akkora falig nyúló fülkét kaptunk, de sikerült a helyzet nehézségét ügyes tervezéssel legyőzni, a mennyiben két egymáshoz tapadó befelé hajló félkör alakú négy fokos állvány készült, mely a palacz-erdőnek kényelmes és czélszerű helyet ad; megtartva itt is a már „házi szín“-nek mondható természetes sárgát!

Hálátlanságot követnénk el, ha névszerint fel nem említenők azon egyéneket, kik a berendezés csinájához ügyes közreműködésükkel hozzájárultak: első sorban K a u s e r J ó z s e f műépítész, ki a párisi világiállításon nyerte el első babérait; továbbá T h é k E n d r e műasztalos, ki a szép tervezetek pontos és művészi kiviteléről gondoskodott; mindkettő különben hazarészünknek lelkes barátja, kit munkájában nem csak a kötelességérzet, hanem még a rokonszenv is vezetett.

És most megszakítva a mezőgazdasági csarnok ismertetését, jövő levelünkben a május 17. és 20-án megnyíló hízó állat- és tenyésztéstudományi kiállításról fogunk foglalkozni.

Az erdélyi gazdasági egylet kulturatlasza.

III. Növénytermelés.

(Folytatás.)

6. Hüvelyes és burgonya.

Szám	Katasteri becslo járás	Hold	Hectár	%
1	Bánffy-Hunyad	1286	749	2.56
2	Hidalmás	161	92	0.27
3	Kolozsvár	553	318	0.64
4	Teke	159	91	0.17
5	Szamosujvár	222	127	0.26
6	Deés	3005	1727	4.15
7	Magyar Lapos	339	194	0.44
8	Bethlen	581	340	0.64
9	Naszód	572	329	0.49
10	Besztercze	238	137	0.33
11	Gyergyó-Szt.-Miklós	1345	777	2.67
12	Csik-Szereda	2315	1311	3.34
13	Székely-Udvarhely	2152	1237	3.81
14	Székely-Keresztur	281	161	0.40
15	Erdő-Szt.-György	95	55	0.17
16	Szász-Régen	153	88	0.24
17	Maros-Vásárhely	729	419	0.91
18	Maros-Ludas	367	210	0.34
19	Torda	910	523	1.03
20	Körösbánya	400	230	0.63
21	Maros-Illye	966	555	1.42
22	Déva	954	548	1.80
23	Hátszeg	1455	837	4.16
24	Szászváros	674	387	1.01
25	Abrudbánya	514	297	1.16
26	Nagy-Enyed	431	248	0.47
27	Balázsfalva	441	253	0.47
28	Dicső-Szt.-Márton	416	239	0.36
29	Medgyes	879	505	1.03
30	Segesvár-Kőhalom	1088	626	1.56
31	Nagy-Sink	869	499	1.25

Szám	Katasteri becslő járás	Hold	Hectár	%
32	Sepsi-Szt.-György	2273	1307	5.13
33	Kézdi-Vásárhely	3336	1918	4.22
34	Brassó	6186	3557	7.30
35	Fogaras	3612	2077	4.13
36	Nagy-Szeben	1315	766	1.57
37	Szászsebes-Szerdahely	909	523	2.14
Összeg és átlag:		42181	24257	1.57

Az átlag 1.57%, melyhez Nagy-Szeben és Segesvár-Kőhalom járásai állnak legközelebb, maximum brassói járás 7.30%-al, minimum erdő-szt.-györgyi járás 0.17%-al.

7. Takarmánytermelés.

Szám	Katasteri becslő járás	Hold	Hectár	%
1	Bánffy-Hunyad	269	154	0.53
2	Hidalmás	305	175	0.52
3	Kolozsvár	1348	775	1.57
4	Teke	343	197	0.39
5	Szamosujvár	644	371	0.76
6	Deés	1004	577	1.38
7	Magyar-Lápos	220	126	0.29
8	Bethlen	808	465	0.92
9	Naszód	29	17	0.05
10	Besztercze	361	207	0.50
11	Gyergyó-Szt.-Miklós	147	84	0.29
12	Csik-Szereda	85	47	0.12
13	Székely-Udvarhely	150	86	0.24
14	Székely-Keresztur	285	164	0.41
15	Erdő-Szt.-György	1274	732	2.30
16	Szász-Régen	753	431	1.20
17	Maros-Vásárhely	1613	928	2.01
18	Maros-Ludas	1151	662	1.05
19	Torda	343	197	0.88
20	Körösbánya	54	31	0.08
21	Maros-Illye	481	277	0.71
22	Déva	551	317	1.04
23	Hátszeg	167	96	0.48
24	Szászváros	742	427	1.11
25	Abrudbánya	161	150	0.59
26	Nagy-Enyed	43	25	0.04
27	Balázsfalva	510	293	0.56
28	Dicső-Szt.-Márton	998	574	0.88
29	Medgyes	525	302	0.64
30	Segesvár-Kőhalom	551	317	0.79
31	Nagy-Sink	190	109	0.27
32	Sepsi-Szent-György	1749	1006	2.33
33	Kézdi-Vásárhely	713	410	0.90
34	Brassó	4589	2638	5.30
35	Fogaras	207	119	0.23
36	Nagy-Szeben	423	243	0.58
37	Szászsebes-Szerdahely	1035	595	2.43
Összeg és átlag:		24921	14137	0.93

Az átlag 0.93%, melyhez Bethlen és Kézdi-Vásárhely járásai állnak legközelebb, maximum brassói járás 5.30%-al, minimum nagy-enyedi járás 0.04%-al.

IV. Állattenyésztés.

1. Lóállomány.

Megyenként 1000 hold szántóra esik:

Szám	M e g y e .	Darab szám	1000 holdra esik
1	Alsó-Fehér	6117	27
2	Besztercze-Naszód	11219	87
3	Brassó	12644	179
4	Csik	8623	72
5	Fogaras	7909	86
6	Háromszék	11767	72
7	Hunyad	7515	26
8	Kis-Küküllő	3471	24
9	Kolozs	6506	23
10	Maros-Torda	6718	84
11	Nagy-Küküllő	16954	90
12	Szeben	18935	150
13	Szolnok-Doboka	5886	18
14	Torda-Aranyos	3959	20
15	Udvarhely	8455	67
Összeg és átlag:		136678	65

Átlag 65 drb, melyhez Udvarhelymegye áll legközelebb, maximum Szebenmegye 150 drbal, minimum Szolnok-Dobokamegye 18 drbal.

2. Szarvasmarha állomány.

Katasteri járásonként 1000 hold szántóra esik:

Szám	Katasteri becslő járás	Darab	1000 holdra esik
1	Bánffy-Hunyad	18175	363
2	Hidalmás	19781	333
3	Kolozsvár	30345	353
4	Teke	18939	216
5	Szamosujvár	19239	228
6	Deés	17851	246
7	Magyar-Lápos	19550	257
8	Bethlen	19751	213
9	Naszód	26142	455
10	Besztercze	30918	429
11	Gyergyó-Szt.-Miklós	23985	476
12	Csik-Szereda	37468	541
13	Székely-Udvarhely	29100	515
14	Székely-Keresztur	24997	358
15	Erdő-Szt.-György	14805	265
16	Szász-Régen	28567	457
17	Maros-Vásárhely	19615	245
18	Maros-Ludas	26604	246
19	Torda	32735	372
20	Körösbánya	15870	252
21	Maros-Illye	19892	293
22	Déva	19039	360
23	Hátszeg	44459	1270
24	Szászváros	22674	340
25	Abrudbánya	13519	305
26	Nagy-Enyed	24648	271
27	Balázsfalva	22430	242
28	Dicső-Szt.-Márton	28744	255

Szám	Katasteri becslő járás	Darab	1000 holdra esik
29	Medgyes	25599	314
30	Segesvár-Kőhalom	28967	416
31	Nagy-Sink	25965	376
32	Sepsi-Szt.-György	24980	337
33	Kézdi-Vásárhely	25925	328
34	Brassó	43535	414
35	Fogaras	48874	559
36	Nagy-Szeben	40662	486
37	Szászsebes Szerdahely	23789	561
Összeg és átlag:		958147	372

Átlag 372 darab, melyhez Torda és Nagy-Sink járásai állnak legközelebb; maximum hátszegi járás 1270 darabbal, minimum bethleui járás 213 darabbal.

(Vége köv.)

Az erdélyi veres bor és az erdélyi körte.

Nagy tekintélyek nyilatkozatai, azon hatásnál fogva, melyet a legintelligensebb hallgatóságra is, a nyilvánított igazságok megragadó ereje gyakorol, irányt adók szoktak lenni a köztörekvésekre. Ily nyilatkozattal álltunk szemben az erdélyi gazdasági egyesület közgyűlésén, közlekedési miniszter báró Kemény Gábor ö nagyméltósága által tartott elnöki megnyitó beszédben.

A jeles elnöki megnyitó beszédnek a földmívelés-, ipar- és kereskedelem irány vételőre vonatkozó fejtegetéseit egészben helyeseknek ösmerve el és magamévá téve, gazdatársaim érdekében nem tehetem, hogy az általános áttekintés nagyszabású mérvei közé becsusztott egy tévedés, és egy mulasztásra fel ne hívjam gazdatársaim figyelmét, ne hogy az egészben jeles és nagy igazságokat tartalmazó beszéd varázsától elragadva, ezekre nézve félrevezetessenek. E sorok írója hosszú időn át szenvedélyből, de haszon kedvéért is, a borászattal, pomológiával foglalkozott; Erdélyi borászata, gyümölcs termelése viszonyait alaposan tanulmányozta, gyakorlatból ösméri. És határozottan azon nézetben van az elnöki beszéddel szemben, hogy a Királyhágóninnen, a veres bor helyes termelése előnyben van a fehér bor termelése felett, és a körte termelés megfelelő melegebb fekvésekben, az alma termelésnél is jutalmazóbb.

Midőn nagy tekintéllyel szemben, bár csak részletekre nézve is, ellenkező nézetnek adok kifejezést, kötelességemnek tartom alaposan indokolni véleményemet. Előismerem, hogy Erdély fehér borai nagyon kitűnőek, de jelesebb fehér faj szőlőink közül az egy rieslingen kívül, alig van, mely kielégítően teremne.

A kitűnő bort adó leányka holdankint átlagban nem hoz többet 3—4 hectoliternél, ugyanezen mérvben terem a szintén jeles piros Tramini. A jeles Som 10 évből alig éri el tőkelyét 4 évben, hozva évenként 6—7 hectolitert. A kövér szőlő ter-

mése, mely szintén jeles bort ad, minden második évben kihasad és nagy részben elpusztul. Ugyanezen veszedelme van, a Croquant musquée-nek. Az Alexandriai muskotály jobban terem ugyan, de szintén ritkán fejlődik tőkélyre. A fehér borszőlők királya a Sauvignon és Semillion is, alig ad átlagban 7 hectoliternél nagyobb termést. S maga a jeles Riesling is, mely 10—12 hectolitert terem, ha nem csombördi, tófalvi, vagy megközelítő kedvező fekvésben termett, igen gyakran vevő és fogyasztó nélkül marad túlszagos gyenge minőségével. Az olasz riesling pedig bő termést és gyengébb bortermő vidékeken is, szeszes bort ad ugyan, de finomság és zamatra nézve, az előző 9 fajjal nem versenyezhet.

Mindezen bajok, a majdnem minden évben egyenlő minőségben és mennyiségben 9—10 hectolitert termő Carbenetekkel, melyek Erdély legzordabb szőlőtermő vidékein kívül, legtöbb helyt jól fejlődnek, zamatos kitűnő veres bort adnak, nincsenek meg és nincs meg vele azon, különben legtöbb veres borszőlőt sujtó baj, hogy derektól érve, igen elveszti festanyagát és szintelen lesz bora. És hogy ezen állításom nem légből kapott, saját két évi tapasztalatomból merítettem. 1883. és 1884-ben gyenge évek lévén, Carbenet-ímet, nem az első dér után, október közepén, hanem november 6—7-én szürettem le, áldozva a színből a minőségért. Tettem ezt, felbátorítva az országos pincze, főpincze mesterének, azon kísérlet után tett állítása által, hogy első dér után szedett forraló kamarában szabályszerűleg forralt 1878-diki Carbenet borom, még egy anynyi fehér bor hozzá töltése után is kellő színnel birt volna. És Carbenettem, fentebbi két évről, védve talán sokáig zöld és rendszeren bő levélzetétől november 7-én jó derektól érten szüretelve, igaz hogy héjjáról forrásának nem csillapulása, hanem majdnem megszűnésekor lehuzva, ezen gyenge két évben is jó és kellő színes lett. Tehát Erdélyben a legtöbb helyen ajánlatos a Carbenettet kellő gondnal és szakértelemmel termelni; mert jeles veres borára mindig van vevő, biztosan és eléggé terem; mert igen jól fizetik ha jól készült; jutalmazóbb veres bort termelni, mint fehérét.

A körte termelés védelmére is, elő kell adnom indokaimat. A körte igaz, kissébb térre szorul, mint az alma, mert Erdély zordabb vidékein, a finomabb körte fajok, nem teremnek jól, de hol türhető bor terem, a finom körte is jól tenyészik. És ha a tenyésztendő fajok jól választanak meg, olyanok tenyésztetnek, melyek egyenletesen, bőven, nagy, szép és jó gyümölcsöt hoznak, melyek hosszabb időn át érnek és a szállítást jól állják, a gyümölcsök kellő időben szedetnek, jól megválasztanak és jól csomagoltatnak, mindig találnak az almánál biztosabban két söt három akkora árral vevőre. Mert erdélyi körtéink zamatra, szintén igen határozottan verik hazánk legtöbb vidékeinek termését. Ezt is tapasztalás után állítom. Van nekem egy fám, mely három év alatt 105 forintot, tehát átlagba évenként 35 forintot jövedelmezett, s azonkívül mindig magamnak is maradt jó körtéiből 100—200 db., 100 még fiatal termő körtefa, jövedelmezett már nekem 500 frtot, s mellette magam s nagy családom is duslakodott gyümölcsben, pedig nem elhivatásszerűleg, inkább csak kedvtelés és kísérletből foglalkoz-

am mellékesen ezen gazdasági ággal. Szakszerűleg: nagyobb gondnal kezelve tehát, okvetlen nagyon jutalmazónak, az alma termelésnél jutalmazóbbnak kell a helyes körte termelésnek lenni.

Zeyk József.

Méhészeti estélyek.

E lapok 16-dik számában ígéretet tettünk, hogy a legközelebb lefolyt téli „estélyezéseink“ más momentumairól is hozandunk még karczolatokat.

Legelső sorban is arról kell megemlékeznünk, hogy mióta ez ügygyel egyetlen is tüzetesebben kezdünk foglalkozni: úgy helytt Kolozsvárt, mint vidékén s egyáltalában az összes erdélyi részekben, mind inkább-inkább hódítatik meg az ahhoz érzékkel bíró contingens. S mi, a kik már ez egylet születésénél dajkáskodtunk, s néhányan azóta is — folyvást ennek ügyével bibelődünk, — fölünk telhetőleg igyekszünk meggyőzni minden velünk érintkezni vágyó társunkat, annak áldásos volta felől, — dicsekvés nélkül nyilatkoztathatjuk, hogy a kik nem szoktak mindjárt visszarettenni egy kis mostoha időjárás-tól, ha még az első évben nem is látják teljesülve reményeiket, sőt várnak — várnak, míg az idő kereke e tekintetben is „verőfényesre“ fordul, azok az ügytársak, habár „hoppot“ egy kissé későcskén kiálthatnak is; de ha velünk tartva, azt a maga idejében teszik, — biztosra kiálthatják.

Hogy mily örömet és élvezetet okoz e foglalkozás az erre magukat elhatározott méhész társaknak, azt fejtegetnünk fölösleges; s hogy mi mindentől fogja el s hogy úgy szóljunk védi meg, s többet mondva: segíti fokról-fokra az embert, ez ügynek az elméletivel párosult gyakorlati mivelete, arról fogalma csak annak lehet, a ki már kissé betekintett ez „országba“, s ebben tájékozni bírja magát.

E tekintetben mondhatjuk kiválóképpen, hogy méhész-köri estélyeink megtermették áldásos gyümölcseiket; akként levén azok szervezve, s az illető főbb-főbb tényezők működése beosztva, hogy kiki a maga körében kézzel fogható módon „embereket halászhasson“ a müméhészet számára.

Bizony sokacska az az 5 év, melyet a folyó évvel, egyetlen életében már eltöltendők vagyunk, tekintve különösen azt, hogy folyvást a kezdet nehézségeivel s ehhez csaknem kivétel nélkül mézszegény esztendőkkal kelle küzdenünk. De legközelebbi téli estélyeinken szorosán számba vett tusakodásaink eredményeképp constatálhatjuk, miszerint egyetlenünk minta méhese is hála a Gondviselésnek! ma-holnap abba a stadiumba jut, hogy a szorosán ráfordított költségeket képes leend tisztességesen fedezni.

Azon ügytársaink, kik figyelemmel kísérték eddigi ténykedéseinket, ez egyetlen hetilap után is észrevehették a fokozatos érdeklődést, világosan láthatták a sietett lépésekkel való haladást a kitűzött cél felé.

Szakadatlanul gyülesezünk, ülésezünk, kutattunk; próbáltunk, bíráltunk az e téren megjelent műveket, méhészeti

eszközöket stb. stb.; s mindennek az az óhajtott eredménye lett, hogy központi ügytársaink, s illetve az egylet lankadatlan buzgalma ig. választmánya csakhamar rájött arra a gondolatra s e gondolatot realizálta is, hogy oly eszméket, s illetve ide tartozó eszközöket terjesszen és hozzon használatba, melyekkel szemmel láthatólag és kézzel foghatólag lehet hatni s az ügynek lehető rövid időn minél többeket megnyerni.

A közelmúlt téli saison alatt — a cencies repetita valébunt elv alapján — ismételtünk, meg ismételtünk, s ez ismétlések közben több ízben tárgyaltunk hozzáuk beküldött értekezéseket, kérdéseket, s e kérdéseket megbeszélve, válaszoltunk illető ügytársainknak. A fölvetett vitatételek közt igen érdekesnek mondható a Hutter bácsi azon határozott állítása, hogy „álanya nincs“ s a mint mondá, egy aranyat kellene kitűzni annak részére, a ki egy ily királynőnek „föltölt“ örökszűzet képes bemutatni anyahelyettesképp; mert ő ötven éves méhészkedési ideje alatt ilyen teremést fölfedezni soha sem volt képes; — s bármiként igyekezett a „kör“ egyik-másik tagja az ellenkezről győzni meg, ő nem engedett, s tovább kért, hogy ne csak állítsuk ennek létezését, hanem természetben mutassa is be valaki. Ő, azt a petézést, a mit egy állítólagos ályás méhcsaládban találhatni, elsatnyult, kimerült királynő fiasításának állítja lenni s ez állításának csak azon esetben fog engedni, ha effelől a jelzettek szerint győzi meg veterán derék bátyánkat.

Ne hogy azonban olyasóink rögeszmének tekintsék Hutter bácsinak ezen általa többször is fölvetett tételét! Ő egész életében egyike volt hazánk leggondolkozóbb s ebből folyólag a legvizsgálódóbb méhészeinknek, s éppen e vizsgáló természete ismételteti vele időnként e kérdésnek teljes tisztázását; de nem pennával vagy szóbeszéddel csupán, hanem színről-szinre bemutatva a „hamis lánykát“. A midőn az „estélyeinken“ megbeszéltek alkalmából e kérdést ügytársaink ítélő, illetve elbíráló törvényszéke elé bocsátjuk, kinyilatkoztatván a magunk részéről mi kolozsváriak is egyenként és összesen, hogy nekünk sem sikerült soha megtalálni, melyik szűz adja magát a petézés e háládatlan munkájára, s kérve kérjük szaktársainkat e kérdésnek lehető korrekt megállapítására!

És a többek közt egy másik igen érdekes dolgot állított elénk Pálfi Lajos derék ügytársunk ily czimű rövid, de velős értekezésében: Szabad tetszésétől függ-e az anyaméhnek az, hogy a sejtekbe termékenyített vagy termékenyítetlen petéket rakjon le? — Pálfi e kérdést kiváló gondnal és szakértelemmel feltegeti, s a végén — habár többen közülünk nem is osztották nézetét — ott kulminált állítása, hogy a sejtek különböző nagysága szerint kénytelenítettik a királyné ez vagy a m a féle petét rakni le.

Ez értekezés még nem lett ugyan sem egy sem más helyen közzé téve, de a tisztázási ügy érdekében, gondunk van rá, hogy szó szerint olvasóink elé kerüljön.

Még arról kívánunk megemlékezni, hogy egy év alatt itt helytt fokozódott-e a méhészet iránti érdeklődés vagy lankadt!

Azok a nagyobb szabású müméhészetek, melyek már

egyletünk első évében alakítottak, most is egyről-egyig diszlenek, és pedig évről-évre mind nagyobbítva és fejlesztve. — Ismerik olvasó ügytársaink azokat a lapok útján s többen személyes látogatásuk folytán is s éppen azért mellőzve azok ismételt fölemlítését, csupán azt kívánjuk jelezni, hogy nincs köztünk ugyszólva senki, a ki megbánta volna ebbeli költekezését, — méhészc-gyleti taggá s illetve műméhészsze történt sorakozását.

Legközelebbi alkalommal a tekintetben is intézkedett az egyl. elnökség, hogy május 3-án kezdve az egyleti pavillon mindennap nyitva tartatván d. utáni 3—6 óráig a látogatók érdeklődését mind nagyobb-nagyobb mérvben fokozzák.

E czélszerű intézkedés felől a midőn e helyen is értesíteni kívánjuk ugy helybeli, mint vidéki s esetleg átutazó ügytársainkat, — készséggel állunk a látogató ügytársak szolgálatára, alelnökeink, egyleti méhészünk, s esetleg más avatottabb társaink személyében.

Még szólnunk kellene az estélyeinken megjelent kevésbé „jártas“ ügytársak azon, valóban helyes megjegyzéseiről, melyeket a különböző szakközlönyök és könyvekben közölt ellentétes nézetekre s különösen az ezekből folyó kétségeskedésekre nézve nyilatkoztattak. Erre azonban rátérünk egy közelebbi alkalommal, a midőn éppen egy ujdonat új szakkönyvről mondjuk el ismertetésünket.

Szentgyörgyi Lajos.

EGYVELEG.

Értesítés

az erdélyi gazdasági egylet collectiv kiállításának t. tagjai részére.

Miután a budapesti országos kiállítás szabályzata szerint minden collectiv kiállítónak három d a g a b n a p i s z a b a d j e g y r e igénye van, felkérem az erdélyi gazd. egylet gyűjtésményes tárlatának azon t. résztvevőit, kik e kedvezményt élvezni kívánják, hogy a szükséges „I g a z o l v á n y“ elnyerése céljából szóval vagy írásban hozzám fordulni sziveskedjenek; mely „Igazolvány“ előmutatására a kiállítási igazgatóság 5-ik számú szobájában az említett szabadjegyeket kézhez vehetik. Budapest, 1885. május hó 15-én.

Gamauf Vilmos,

az erdélyi gazd. egylet titkára,
Budapest, kiállítási tér,
mezőgazdasági csarnok.

* * *

— Felhívás azon bányász-, gazdasz- és erdészekhez, kik a budapesti kiállítást 1885. évben meglátogatandják.

Az őstermelés, eme három ágához tartozók ama fájdalmas közös sorsban részesülnek, hogy tanulmányaik bevégezése után egymástól elszakadva, a szélrózsa minden irányában elszélednek, annyira, hogy sokszor a legjobb barátok csak évtizedek múltán, vagy éppen soha sem nyernek alkalmat, egymást viszontláthatni.

Az országos kiállítás alkalmával kétségtelenül ily szak-társak és barátok egy időben s nagy számban fognak Budapesten megjelenni, e nélkül talán, hogy ottlétökről kölcsönösen tudomások lenne, s ha kedvező véletlen hozzá nem járuland, könnyen megtörténhetik majd, hogy erről csak utólag s az óhajtott viszontlátás alkalmától elesve, elkésetten értesülendnek.

Hogy tehát ezen visszás helyzet mellőztethessék s kartársak és ismerősök találkozása megkönnyíttessék, azon intézkedés történt, hogy a munkácsi uradalom által a kiállítás területén, a mezőgazdasági termények kiállítási csarnoka közvetlen közelében felállított Munkácsi pavillonban, közhasználatra egy találkozási könyvtétessek ki.

Ennélfogva azon bányász, gazdasz és erdészek, kiknek érdekekben van, hogy ismerőseik és barátaikkal találkozzanak s általok fölkerestessenek, ezennel barátságosan fölkeretnek: hogy Budapestre való érkezésük alkalmával ezen betüsoros könyvbe neveiket s egyéb a találkozásra és fölkeresésre szükséges adatokat bejegyezni sziveskedjenek.

Ily módon minden látogató azon helyzetbe jöhet, hogy magát az egyidejüleg megérkezett barátai s ismerősei iránt tájékozhasssa s e szerint, minél inkább fog általok e könyv igénybe vétetni, annál teljesebben s biztosabban fog annak célja elérni.

Szabadjon reménylenünk, hogy ezen intézkedés által az összes őstermeléssel foglalkozók fejlődő társulási szellemének jó szolgálatot teszünk.

Több kartárs nevében:

Günther A. L.

uradalmi igazgató.

* * *

— Értesítés. A nagy-küküllőmegyei általános tanító egyesület körében alakítandó „méhészc-gyleti fiók-kör“ folyó hó 26-án d. u. 3 órakor, a segesvári áll. elemi fiúiskola helyiségében alakuló közgyűlést tart, — a melyen a kolozsvári méhészc-gylet főtitkára t. Szentgyörgyi Lajos ur is jelen leend. Van szerencsénk ennél fogva az érdeklődöket ezen alakuló gyűlésre tisztelettel meghívni. A tanító egyesület választmányának Segesvárt, 1885. május hó 13-án tartott üléséből.

Horváth László, Gábos Dénes,
elnök. jegyző.

* * *

— A mezőgazdasági állapotról a m. kir. földmívelési ministeriumhoz beérkezett jelentések szerint az ország legnagyobb részében a várva-várt eső végre beköszöntött, mely körülmény a szárazság miatt már-már válságos mezőgazdasági állapotban lehető örvendetes javulást hozott létre, ugy, hogy — az erdélyi részek némely vidékét kivéve — ugy az őszi, mint a tavaszi vetések szép fejlődésnek indultak.

A szárazság folytán azonban nagyon megrongált és megritkult repcze- és rozsvetésekből még a legkedvezőbb időjárás mellett is már csak közepes termés várható.

Nagyobb károk észlelhetők a rozszban: Gömör, Zemplén, Esztergom, Győr, Komárom, Moson, Vas, Jász-N.-Kun-Szolnok,

Pest-Pilis-Solt-Kiskun, Szatmár, Bács-Bodrog, Csanád, Csongrád és Torontál megyékben.

A kapásnövények kelését és fejlődését az utóbbi esőzés szintén nagyon előmozdította.

A takarmányhiány miatti pauzások valószínűleg megfognak szünni, a mennyiben a marhát már majdnem mindenütt legelőre hajtják.

A balatonmelléki és hegyaljai szőlővidékeken, továbbá Baranya megyében, mint jelentik, a jég helyenkint tetemesebb károkat okozott.

A gyümölcsöt illetőleg nagyon jók a kilátások.

A házi állatok egészségi állapota jelenleg az egész országban megnyugtató.

Drótféreg által az ősziekben okozott károkról Pozsony megyéből érkeztek panaszok.

* * *

— A második tavaszi virágkiállítás június 10-től 20-ig fog tartani. Miután a csarnokot 10 napig friss rózsákkal ellátni sok nehézséggel jár, a bizottság az eredeti tervezettől eltérőleg elhatározta, hogy a tulajdonképeni rózsakiállítás csak a három első nap lesz; a többi 7 napon pedig nyári növények stb. fogják felváltva a kiállítás tárgyát képezni. A levágott rózsákat legjobb fadobozba csomagolni, főszűly helyezendő arra, hogy a virágok ne legyenek nedvesek, csupán azok szárai göngyölendők nedves ruhába; minden fajból 3—4 virág meglehetősen hosszú szárral küldendő be. Az ezen kiállításához szükséges bejelentő ivatek a kiállítási igazgatóságnál bármikor kaphatók, ide czimzendők a levelek és küldemények is; a kiállítani szándékozókknak készséggel adnak felvilágosítást Gillemot V. és Szelnár Adolf csoportbiztosok, kik folyton a kiállítás területén tartózkodnak. — A csarnokban egy négyszög-meter után 2 forint térdij fizetendő.

* * *

— A fának repedezése, megvetemedése ellen Szardiniában azon éppen olyan egyszerű, mint kipróbált szert használják, hogy a feldolgozásra használandó fadarabokat, konyhasó oldattal impregnálják. Így pl. a kocsikerekeknek szánt fát, mintegy nyolcz napig tömény sóoldatban áztatják, minek következtében ezekre sem a nap heve, sem az időjárási viszonyosságok nem lesznek befolyással. (M. F.)

Üzleti szemle.

Marha- és sertésvásárok jegyzései.

Budapesti marhavásár máj. 13-án. Összes felhajtás 2722 db. nagy és apró marha. — Ebből eladatott 30 db. bika, 1101 db. ökör, 376 db. vágó tehén, 180 db. fejős tehén, 130 db. bival, 925 db. borju, 823 db. bárány, — db. juh. Árak: bika darabonként 100—260 frt, ökör páronként 200—390 frt, vágó tehén páronként 150—260 frt, fejős tehén darabonként 90—190 frt, bival páronként 140—250 frt, borju darabonként 8—25 trt, bárány páronként 4—7 forint, juh páronként — frt. Húsárak 100 kilonként: ökörhús 51—53 frt, tehénhús 49—51 frt, borjuhús 60—65 frt, bivalhus 46—50 frt.

Pozsonyi marhavásár május 18-án. Összes felhajtás 1633 darab, és pedig 1394 darab magyar, — darab lengyel és 239 darab német fajta. Árak 100 kilonként: magyar hizó 51—62½ frt, lengyel — frt, német 54—63 frt, tehén 48—56 frt, bika 49—55 frt, bival — — frt. Lában darabonként — — frtot fizettek.

Bécsi marhavásár május 18-án. Összes felhajtás 3269 drb és pedig 1051 drb. magyar, 1695 drb. lengyel és 523 drb. német fajta. Árak 100 kilonként: magyar hizó 51—62½ frt, lengyel 50—56 frt, német 51—64 frt, tehén — — frt, bika — — frt, bival — — trt. Lában darabonként — — frtot fizettek.

Kőbányai sertésvásár május 15-én. (Az első magyar sertéshizláló és kölcsönelőgező részvénytársaság jelentése.) Az e heti forgalom könnyű áruban élénkült és ezek árai emelkedtek, ellenben nehéz áru elhanyagolt.

Heti átlagárak: magyar vál. áru 260—320 klgr. nehéz 39—40 krral, 180—240 klgr. nehezek 41—42 kr. Öreg 300 klgr. túli nehéz 36— — kr, vidéki sertés 40—42 kr. Transitóban: szerbiai 38½—40 kr., románia 37—40 — kr, tüksés — krral tiszta kilogrammonként. Összes felhajtás: 7581 darab, összes elhajtás 8661 drb.

Felelős szerkesztő: GAMAUF VILMOS.

Hirdetések.

Erdővéd kerestetik Hévizre Nagy-Küküllőmegyébe.

Csakis az erdőri vizsgát jó eredménnyel letett magyar- és oláh nyelvben jártas egyének nyernek alkalmazást.

Homoród-Héviz.

(2—5) (12.) Gróf Haller János.

A magyar gazdatisztek és erdészek segélyegyesülete

ajánlja a t. cz. földbirtokos és bérlő uraknak állás-közvetítő-osztályánál bejelentett tagjait elhelyezésre. Az ez ügyben való felvilágosítások díjmentesek. Ügyvezetői iroda: Budapest, papnövelde-utca 6. szám alatt.

Krocsák G. Emil,

(20—52.) (3.) e. ügyvezető.

